

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petivrstica 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Naši veliki uspehi proti Italiji.

Položaj.

Osrednje države so že ponovno izjavile vsemu svetu, da so na podlagi sedanjega stanja na bojiščih pripravljene govoriti o miru. Toda Francija, Rusija in pred vsem Anglija so to pripravljenost še vsakokrat bolj ali manj neprijazno odbile. Še zadnji teden, dne 25. maja, se je angleški zunanji minister Grey v seji poslanske zbornice izrazil, da se sedaj ni čas, govoriti o miru, ampak treba se je na morju in na suhem dalje oboroževati, da tako četverosporzum dobojuje vojno do točke, ki se ni dosežena, ki pa mu bo omogočila, da se uresniči varen in trajen mir. Francoski ministrski predsednik Briand se je istotako izjavil proti miru ter rekel: „Kaj porečejo bodoči rodovi, ako zamudimo priliko, ustvariti Franciji trajen in trden mir!“ Rusija sicer zadnji čas molči, a vendar še ni dolgo, da smo iz ruske dume slišali slično ubrane glasove.

Velik preobrat glede naziranja o miru se je izvršil v Severni Ameriki. Tam se pripravljajo na volitve za predsednika severnoameriške ljudovlade. Sedanji predsednik Wilson bi bil zopet rad izvoljen. In tudi njegova stranka bi bila z Wilsonovo izvolitvijo zadovoljna. Najprej se je mislil Wilson priporočiti za izvolitev s tem, da bi začel vojsko z Nemčijo zaradi bojevanja podmorskih čolnov. Toda Nemčija se mu je znala vsakokrat pravočasno ogniti ter je poravnala nastale spore s Severno Ameriko mirnim potom. In vsled tega je Wilson sedaj ubral drugo pot. Ugled in priljubljenost med severnoameriškim ljudstvom si hoče pridobiti z delovanjem za mir. Dne 20. maja je Wilson govoril v mestu Charlotte, kjer je med drugim rekel, da je prišel sedaj za Severnoameriške Združene države čas, da ponudijo vojskujočim se državam svojo pomoč v dosegu miru.

Ta preobrat v Wilsonovi politiki pomeni na vsak način velik korak bližje do mira. Toda krivo bi bilo, udati se prehitremu in prevelikemu pričakovanju. Wilson je dosedaj z ozirom na pretežno večino angleškega prebivalstva v Severni Ameriki delal četverosporzum prijazno politiko. Za to smo lahko zagotovljeni, da tudi odsedaj ne bo nastopal proti četverosporzumu. Njegova izjava pomeni le toliko, da od-

sedaj mirovnim prizadevanjem ne bo delal več ovir, in to je že velika pridobitev.

Največji in najmarljivejši širitelj mirovne misli je in ostane sedanji sv. Oče Benedikt XV. Nobene prilike ne zamudi, da bi vojskujočih se narodov ne vabil k miru in sporazumljenju. Njegove besede si bodo gotovo polagoma našle globokejšo in globokejšo pot tudi v srca četverosporzumovih narodov. Zvesto ob strani stoji papežu španski kralj Alfonz, ki varuje strogo nepristranost in je zelo vnet za mirovna prizadevanja papeževa. Tudi Švica je strogo nepristranska in si želi miru v Evropi, toda ker je majhna, njena beseda ne pride tako v veljavo. Vse druge, tudi nepristranske države, so vendar le več ali manj nagnjene na stran ene ali druge vojskujoče skupine in vsled tega v mirovnem vprašanju ne pridejo v poštev.

Mogočen nagib za mirovno pripravljenost bo dal četverosporzumu gotovo tudi naš najnovejši sunek proti Italiji. Pokazal bo sovražnikom, da smo še dovolj močni tudi za velika vojaška podjetja, in da nismo izčrpani in izstražani, kakor je želja naših sovražnikov.

Položaj torej za nas ni neugoden, toda treba je biti vedno na straži in vstrajati, da sovražnik spozna našo nepremagljivost in uvidi, da si tudi z nadaljevanjem vojske ne more pridobiti nobenih uspehov več.

Svarilo.

Kmečki ljudje se nam pritožujejo, da prihajajo na deželo vsakojaki ljudje in kar meni nič tebi nič zahtevajo od posestnika ali posestnikov, da jim mora raje prodati zabelo in druge jestvine. Iz St. Jurija ob Pesnici se nam poroča, da je došel tam k nekemu revnejšemu posestniku nedavno vojaško oblečen človek, ki je zahteval, da mu mora posestnik izročiti večje množino svinjske zabele. Posestnik je izjavil, da ima še za svojo družino skoro premalo zabele, a ves izgovor ni nič izdal, dati je moral 10 kg masti od svoje borne zaloge. Dotični vojaško oblečeni človek je sicer zabelo plačal, a ubogi kočar bo moral pri težkem delu s svojo družino jesti slabozabeljeno hrano. Kupec je pomolil posestniku neke papirje, iz katerih

bi baje bilo razvidno, da se mu mora zahtevana množina zabele izročiti. (Posestnik se ni prepiral, ali je bila vojakova izkaznica res pravilna.) Vpraša se nas, ali je tako rekviriranje dovoljeno. Ker se taki slučajji menda tudi drugod pripetijo, opozarjamo naše ljudi, da zakon o vojnih dajatvah pod gotovimi pogoji dovoljuje vojaštvu rekviriranje potrebnih živil, a edino potom občin. Dosedaj pa še v naših krajih rekviriranje zabele ni bilo odrejeno. Kolikor nam je znano, še vojaštvo naših garnizij nima naročila, da bi moralo rekvirirati zabelo pri posameznikih. Torej nihče ne more siliti, da bi mu posamezni posestnik moral oddati kaj masti, posebno pa ne tedaj, ako mu iste še za lastno potrebo primanjkuje. Ako pride k hiši tak človek in hoče s silo dobiti zabele, pozovi ga najprvo, naj se izkaže z uradno izkaznico, da ima pravico rekvirirati zabelo. Ker pa se take izkaznice še dosedaj na Slovenskem Štajerju ne izdajo, je najboljšo, da takega človeka takoj popelješ k županu ali k žandarmeriji ter poskrbiš, da se ga prime. Mnogokrat se namreč pripeti, da osebe v vojaški suknji hočejo izrabiti sedanje stanje v svoje zasebne koristi. Ti seveda ne smeš rabiti sile proti dotičniku, a pravico imaš, da zahtevaš od njega, od kod ima pooblastilo in da je župan navzoč. Naše ljudstvo, ki itak doprinaša v sedanjem času velike žrtve na oltar domovine, ni za to tukaj, da bi se še naj vsled nedovoljenega in nezakonitega nastopa bolj razburjalo.

Vojaške oblasti in vlada navadno ostro nastopajo zoper ljudi, ki na nasilni način hočejo priti do gotovega blaga. Tako je n. pr. tržaško cesarsko namestništvo izdalo te dni sledeči umestni odlok: „V zadnjem času se množe slučajji nedovoljenega nastopanja oseb v vojaški uniformi, ki skušajo na ta način slepariti (z dozdavnimi revizicijami, zbiranjem vojnih kovin itd.). Da se te osebe zaslede, je dolžnost vsakogar, da v sumljivih slučajjih takoj opozori vojaško ali pa policijsko stražo na take ljudi.“

Opozarjamo naše ljudi, da se ne dajo preplasi in naj napram osebam, ki z nedovoljenimi revizicijami po nepotrebnem razburjajo ljudi, nastopajo sicer mirno, a poskrbijo, da se jih takoj kaznuje.

Zakon o vojnih dajatvah z dne 26. dec. 1912, drž. zak. šte. 236, določa glede vojnih dajatev: (§

LISTEK.

Na solnce!

Ne le na vojski, tudi doma je vedno več bolnikov. Odkar imamo tako razvito kulturo, da si hoče vsak kar le mogoče veliko privoščiti, imamo veliko več bolnikov, ker rod očito peša. Ko so ljudje po domače živeli, so bili čvrsti in zdravi. Zdaj je jako malo ljudi, zlasti malo žensk, docela zdravih. Vse polno je bolnikov po bolnišnicah. Zdravniki komaj vse preiščejo, za zdravila se izmeče tisoče in tisoče. Danes torej ne bom pisal o kupčiji in gospodarstvu, temveč o najcenejšem zdravilu, ki pri pametni rabi lahko pomaga več kot mnogo zdravil in je vsakemu zastoj na razpolago. To zdravilo je solnčna svetloba in gor-kota...

Marsikdo je že opazil, da zdravniki sami za-se prav malo zdravil porabijo. Dosti jih je pa, ki se radi solnčijo v raznih boleznih, ker so spoznali, da solnce preganja bolezni in pospešuje zdravje. Zdaj se je izkazalo, da rane najhitreje in najbolje zdravi uprav solnce. Priobčujemo o tem spis zdravnika dr. Throsenharta v Freiburgu. Ta znani zdravnik piše sledeče:

Dr. Vilibald Gebhard se je peljal s kolesom in nevarno padel. Težko se je ranil, veliki kosi kože so se odtrgali. Bil je lep poletni dan. Dvignil je ranjeno roko, da je solnce nanje sijalo. Iz rane je prilezla neka prozorna, lepljiva tekočina, ki je vso rano

dobro pokrila. V par dneh je bila rana popolnoma ozdravljena.

Zdravljenje s solncem so vpeljali najboljši zdravniki za rane tako-le: Solnce mora sijati na rano na prostem ali pri odprtem oknu. Če je okno zaprto, nima solnce tiste moči, ker steklo solnčne žarke preveč popije. Kadar solnce ne sije, naj se rana zaveže s suho lalko obvezo. Začetka je treba večkrat in za daljši čas solnčne svetlobe. Ko se napravi krasta ali naredi nova koža, potem pa manj. Dr. Birul pravi, da se v par solnčnih dneh rane in tvori boljše pozdravijo s solnčnimi žarki, kakor so se z vsemi mazili in velikim trudom poprej. Dr. Vilje piše, da se s solnčnimi žarki rana najbolj zavaruje zoper zastrupljenje, da je solnce najboljšo antiseptično sredstvo, ker se z njimi porabijo vse snovi, katere ima telo, samo zoper bolezni na razpolago.

Še močno gnojne težke rane se pri solnčni svetlobi čudno hitro in dobro ozdravijo. Najboljše dokaze za to imamo v sedanjih vojski. Profesor dr. Jesioneck piše: „Poskusili smo, ranjence na mehkih delih telesa zdraviti s solnčenjem. (Mehki deli so: me-so in vsa notranjost razen kosti.) Čudili smo se, kako naglo so se izčistile težke gnojne rane. Solnčna svetloba je pomagala tudi takrat, če je bila kost ranjena ali strta. Drobec so se hitreje izločili in kosti so se poprej sprijele, kakor se to godi pri drugem zdravljenju.“

Profesor Escherich pravi, da se že na rani poznava, če je prejšnji dan solnce sijalo. Tako ugoden je učinek. Deli, ki jih solnce obsije, postanejo rudeči. Pri nas smo se poprej vedno bali, da to povzroči potem zastrupljenje. Zdaj so zdravniki dokazali, da je

ravno ta pritisk krvi za zdravje najboljši. Če je v rani gnoj, ga solnčni žarki sušijo. Rana postane suha in je kmalu dobra. Zlasti pri hudih opeklinah se je solnčna svetloba prav dobro izkazala.

Profesor dr. Jäger je zdravil na solncu svoje hude krčne žile na nogah. Več tednov se je solnčil v samih opankah na solncu. Krčne žile so izginile; le tam, kjer je imel opanke privezane, so še ostale. Ko je še opanke pustil, so solnčni žarki še te zadnje ostanke obsijali, so izginili še ti sledovi bolezni. To dokazuje s popolno gotovostjo, da ne upliva solnčni žarki le na rane in kožo, ampak tudi globoko v telesu na notranje dele. Saj vemo, da solnce uničuje bakterije raznih nalezljivih bolezni. Si kupil prešiče, pa ne veš, če so zdravi. Pusti jih par dni zunaj na solncu, boš videl, da bo gotovo boljše.

V Lejsinu ob Genfskem jezeru zdravijo jetične otroke s solnčnimi žarki. Tako zdravilišče bi prav lahko napravili pri zadnji kmečki hiši. Opomnim le mimogrede, da je vedno več teh naravnih zdravilišč po svetu in tudi pri nas. V to bolnico v Lejsinu so zanesli koze. Otroci, ki so bili obvezani radi drugih bolezni na kakem delu telesa, so dobili koze pod obvezo. Od onih, ki niso bili prav nič obvezani, temveč jih je vedno solnce obsevalo, so ostali vsi popolnoma zdravi.

Dr. Giuseppe je poizkusil s solnčnimi žarki tudi zdraviti udne bolezni in vnetja na sklepih. Vsak dan so bili bolniki po več ur na solncu. Vnetje in otekline sta počasi izginila, udje so dobili nazaj prejšnjo prožnost in moč.

Neki zdravnik je dobil raka v ušesu. Odložil se je za operacijo. Poprej je pa šel k Genfskem jezeru,

3) Dajatev za vojno se sme zahtevati le toliko, kolikor je neobhodno potrebno in od vsakega zavezanca samo v tisti meri, kolikor mu jo je mogoče izpolnjevati" (§ 22) „Kdor ima stvari, ki morejo služiti v živež, je dolžan prepustiti te stvari vojakom. Vojaštvo more take stvari zahtevati potem županstva, (torej ne na lastno roko), kateremu more naložiti, da jih da pripeljati na določen kraj. Odškodnina se določi po povprečnih tržnih cenah.“ (§ 27) „Če se mu di, morejo zahtevati vojaški poveljniki ali vojaške oblasti vojne dajatve kar po političnih oblasteh, v izrednih slučajih po občini sami.“ Iz teh postavnih določil je torej razvidno, da posamezni vojak ne more rekvirirati zabele ali kake druge reči, ampak more to storiti edino potem politične oblasti ali župana.

Prošnje na merodajne oblasti.

Piše P. D. iz Dramelj.

Velika so bremena, ki jih je naložila vojska na rame ubogega kmeta: krvni davek in z njim v zvezi pomanjkanje delavcev-pojedelcev, rekvizicija živil in drugih kmetu težko pogrešanih predmetov, najrazličnejše kmeta zadevajoče odredbe in kazni itd. Ni moj namen godrnjati in oporekati tem in enakim, v sedanjem času celo potrebnim odredbam, pač pa želim tukaj izraziti nekatere kmečke želje v nadi, da najdejo odmev pri merodajnih krogih.

1. Vnovčenje in rekvizicija živil. Znano je, da je v Gradcu pred kratkim pričela delovati vnovčevalnica za živino, ki ima namen, civilno prebivalstvo in vojaštvo v deželi oskrbeti z mesom in na fronto pošiljati določeno število živine. — Kupci, imenovani od vnovčevalnice, imajo pravico in dolžnost, živinoprodajalcu odtegniti 25 kg pri govedu kot odbitek. Da pa ta oblika odbitka ne odgovarja dejanskim razmeram, hočem tukaj dokazati. Živinorejce bo prodal vnovčevalnici n. pr. telico, ki tehta 330 kg; odtegnilo se mu bo 25 kg, to je dobrih osem odstotkov teže. Drugi živinorejec bo pa prodal vola re-cimo 600 kg teškega; odpadlo mu bo 25 kg, to je zaokroženo štiri odstotke. Iz tega je razvidno, da ta določba ne bo umestna in bo občutno zadela prodajalca manjše živine, pri kateri je dobiček že po naravi nižji, nego pri veliki in težki živini. Temu nedostatku bi se pa odpravilo na ta način, da se odbitek določi po odstotkih teže. Po mojem mnenju bi odbitek 5% odgovarjal popolnoma obema strankama, prodajalcu in živinoprometnemu zavodu. Pri vsakih 100 kg žive teže bi bilo torej 5 kg odbitka, pri vsakih 10 kg ½ kg; na tej podlagi si lahko vsak kmet takoj izračuna, koliko kilogramov odpade pri prodanem živinčetu. Ako pa bi odstotni postavek bil 4%, bi to bilo za živinorejca tem primernejše. V zadevi rekvizicije živine pa prosimo kmetje, naj vnovčevalnica kupovalcem naroči, da se isti ozirajo na razmere in potrebe kmeta. Če ne bomo imeli potrebne živine, ne bomo mogli obdelovati polja, ne bo gnoja, ki ga tako krvavo potrebujemo na polju, travniku, v vinogradu in v sadonosniku. Prepričan sem, da sedaj, ko se dobro plača živino vsak kmet rad proda in ponudi kupovalcu, v kolikor je neobhodno ne potrebuje. Hudo zadene kmeta tudi odredba, da se z živino sme kupčevati le edino na sejmu, v kolikor ne pride v poštev prodaja vnovčevalnici. Vzemimo, da je kmet-gospodar pri vojakih, doma pa žena sama z malimi otročiči. Nima človeka, ki bi ji gnal živinčce na sejm in če ga dobi, mu mora dobro plačati. Pa če je tudi gospodar doma,

Tam se je pogosto in dolgo izprekajal po solnce. In kmalu je z velikim veseljem opazil, da je rak popolnoma izginil. Profesor dr. Malgat pravi k tem uspehom solnce: „Kar ne doseže najspretejša roka zdravnika, napravi solnce.“ Posebno moč ima solnce de raznih kožnih bolezni, n. pr. pri garjah. Že po prvem obsolnčenju se odločijo luščine in napravi se kmalu zdrava koža.

Tudi za slabo kri je solnce izvrstno zdravilo. Solnčne žarke rabijo z najboljšim uspehom za predebela ljudi, ki bi radi nekaj masti izgubili. Saj so tudi reveži. Postiti se ne morejo, mast pa drugače ne gre doli. Dr. Vilje je tudi vodeničnega s solnčnimi žarki v 14 dneh popolnoma ozdravil. Revmatičnim solnce bolečine polajša. Po solnčnih kopelih je že večkrat trganje za dalj časa popolnoma izginilo. Slabokrvnim manjka dobre rdeče krvi. Ti rudeči delci se na solnce hitro množijo. Za bledične in slabotne je torej solnce in hoja po solnceu najboljša zdravilo.

Nekateri bolniki imajo veliko steklenic in praskov samih zdravil. Desetak za desetakom grq za draga zdravila. Marsikak revež da zadnje vinarje. In vendar ni nič boljše. Saj bi te množine zdravil še zdrav želoдец ne prenesel. Kakor vidite, imamo povsod, zlasti na deželi, najboljšo zdravilno moč na razpolago. Sami smo izkusili, kako po zimi, ko smo le bolj doma, telo oslabi in pridejo vsakovrstne bolezni. Ko se prične delo na polju, izgine vsa bolehavost!

Torej na solnce! Na solnce! Čemu bolnika doma zapirati? Sicer je treba tudi ta božji dar, previdno rabiti, da nam ne bo v škodo. Pazite na prehlajenje! Pri pametni rabi pa solnčni žarki ne bodo nikdar škodovali.

koliko zatega časa se potrat s tem, da mora gnati živino na oddaljeni sejm; tudi si mora vzeti okrepčila, kar stane sedaj trikrat toliko, kakor pred vojno. Pomagajte tukaj, merodajni krogi, da bo kmet smel prodati govedo tudi doma in se tako obvaroval nepotrebnih potov in stroškov.

2. Oddaja žita. Huda je sedaj za kmeta: sinove ima pri vojakih (če ni tudi sam v vojaški obleki), dninarjev je skrajno malo in samoumevno, da grečo rajši delat tistemu, ki več plača in daje boljšo hrano. Pribijem, da kmet z ozirom na dninarje in na druge delavce, ki jim daje hrano, ne more izhajati z določeno mu množino moke (300 gramov moke na dan za eno osebo). V naših krajih n. pr. ima veliko kmetov vinograde oddaljene čisto po eno uro od domače hiše. Ti vinogradi zahtevajo mnogo delavcev. Ker pa kmet vsled oddaljenosti od doma ne more donasiti delavcem tople hrane (pri vinogradu stoji navadno hiša brez peči), daje dninarjem samo kruh in pijačo in naravno je, da pri tem težkem delu ne more težakom kruha po teltnici deliti. Omenim še, da so cenilci žita (zaupni možje) kot taki dostikrat nevešči, pa tudi veščaki nikakor ne morejo kar na oko, takorekoč mimogrede določiti, koliko kilogramov žita je v žitnici. (Isto velja tudi pri cenitvi drugih živil, krompirja, stročnic itd.) Iz tega sledi, da kmet navadno ne more dati toliko živil, kakor se od njega zahteva in zato prosimo politično oblast, da v zadevi oddaje živil proti nam postopa prizanesljivo in milo.

To so naše kmečke želje. Ne odklanjamo bremen, ki nam jih nalaga vojska, prosimo samo, da se nam ista olajšajo, ker se v goraj omenjenih točkah lahko zgodi tako, da ne bodo interesi skupne domovine prav nič prizadeti. Pomislite, merodajni krogi, da je sedaj v tej silni vojski, ko nam sovražnik zapira uvoz živil, največji interes države v tem, da ostane kmečki stan kot preživljatelj milijonskih armad nezrahljan, trden in močen. V obstanku kmeta stoji obstanek države!

Kupčija živine po živinoprometnemu zavodu.

Piše se nam:

Od mnogih strani se izražajo od živinorejcev razne želje, katere bi naj uvaževale merodajne oblasti. Tako n. pr. se marsikateri pritožuje radi odbitka 25 kg pri vsaki glavi nasičene živine. Opozorjamo kmetovalce, da se je v tem oziru že storil potreben korak od deželne komisije same, ki je vlado naprosila, da spremeni teh 25 kg na 5% odbitka pri vsakem komažu, kar je gotovo razmerno pravilnejše, ker se odbitek 25 kg pri mladi živini preveč razlikuje od odbitka pri volih. Upati je, da bo vojna oblast tej želji ugodila.

Nadalje se iz nekaterih krajev pritožujejo, da bi smeli prodajati živino le na sejmih, kar ovira prodajo, češ, da zamudijo kmetje časa in trošijo denar po nepotrebnem. Zadeva je pa taka-le: Sejmi so se obdržali, ker bi jih po nekod pogrešali. Na teh sejmih pa smejo kupovati le določeni kupovalci ali k večjem mesarji v bližini, ki dobiijo potrebno dovoljenje za nakup živine za oskrbo civilnega prebivalstva. Živinorejci, ki imajo živino na prodaj in nimajo časa, da bi jo gonili na sejme, naj mirno potrpijo doma, ker bodo kupovalci, nastavljeni po živinoprometnem zavodu, sami prišli po živino, katere rabi zavod velikanske množine za oskrbo vojaštva. Radi tega se ni treba bati, da bi ne prodali živine, če ne bode raznih barantačev in prekupev. Kateri ima preveč živine v hlevu in bi jo rad oddal, naj to javi tudi županu, ki bode gotovo vesel, če se kmetje sami zglašajo. Župani bodo imeli itak velike skrbi, kajti dobili bodo naročilo, da morajo zbrati v svoji občini gotovo število govede, kar se bode zračunalo razmerno po vsej deželi. Župani pa bodo morali tudi skrbeti, da se ne uniči živinoreja, da se ne bode torej preveč prodajalo plemenske in tudi ne vprežne živine.

Ali bo cena živini padla?

Nekatere je jelo skrbeti, da bo živina po vojski preveč padla v ceni. Strah je prazen, ker tudi po vojski ne bo živina zrastle iz tal. Najbolj nevarna bi nam znala biti Amerika. Toda tam je padla goveja živina od 51.565.000 glav leta 1907 na 36.000.000 glav leta 1913; torej v šestih letih za 15.000.000. Zapeljala je kmete visoka cena. Mislili so, da ne bodo več imeli priložnosti tako ugodno prodati. Tako so prodali veliko živine, ki bi bila še najboljša za rejo. Ti Američani imajo veliko mešetarkega duha. Saj poznate mešetarje! Četudi kupi najboljšo kravo in še tako dobrega vola, ne mara živine doma obdržati, če mu le malo dobička kaže.

Pred kratkim so imeli Američani še veliko živine čez potrebo, zdaj je bodo imeli komaj za svoje potrebe. Leta 1913 so zaklali v Čikagi 7.500.000 pra-

štev ali vsak dan 20.000, govedi 2.500.000, za 1 milijon, kakor leta 1905, 5.900.000 ovc, 380.000 telet in 90.000 konj. Cene živilom so za Čikago zelo visoke: 1 kg govedine stane 2 K 80 v, prašičevega mesa 2 K 60 v, ovčjega 3 K 5 v, teletine 3 K, zabela 1 K 50 v, jabolk ali moke 40 v, zelja 50 v, čebule 50 v, 12 jajc 3 K 50 v. Stanovanje stane za delavca na mesec 90 do 105 K (30 do 35 dolarjev). Delavec, ki noče stradati, izhaja prav s težavo.

Avstralija zaenkrat nima dosti živine odveč, ker so imeli tri leta sušo. Kar se da dobiti, vzamejo Angleži. V Argentini so že preveč poklali, v zadnji dobi imajo še kužne bolezni pri živini.

Še bolj kakor pri nas se pozna vojska na Ruskem. Leta 1913 so prodali na tuje za 1520,1 milijona rubljev, leta 1915 le za 397,2 milijona blaga. Kupili so leta 1913 za 1374 milijonov, leta 1915 za 1114 milijonov. Toda to je bilo največ orožja in je gospodarstvu kaj malo koristilo.

Nekateri ljudje sedaj poprodajo vsa teleta, češ, teleta imajo sedaj izredno lepo ceno, po vojski bo pa cena živini zopet padla. To je popolnoma napačno mnenje. Skrbimo, da bomo imeli dovolj živinskega zaroda, posebno sedaj, ko se bo tekom časa večino starejše živine rekvirirala.

Škropljenje trt proti peronospori.

Bohuslav Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko, piše:

Čas škropljenja trt proti peronospori je tukaj! Kjer galice primanjkuje, je treba z njo silno štediti. To se doseže z uporabo galuna, z dobrimi škropilnicami in s pravihim delom.

C. kr. kmetijska družba kranjska je izdala natančno navodilo, kako je trto škropiti, da se prihrani na galici. Naj bi se po njem vsi vinogradniki točno ravnali, posebno ker se je pri sedanjem mokrem vremenu bati, da bo letos peronospora prav zgodaj in hudo nastopila.

Navodilo se glasi sledeče:

1. Martinijeva škropilna zmes se pripravi iz čiste vode, galice, galuna in apna. Na vsakih 100 l vode se vzame: za prvo škropljenje ½ kg galice, ½ kg galuna in 1¼ do 1½ kg masnega, ugašenega apna; za drugo, tretje in nadaljne škropljenje pa ½ kg galice, ¼ kg galuna in 2 do 2½ kg masnega ugašenega apna.

2. Pripravljena voda se razdeli na dva dela. Galica in galun se raztopita obešena v vreči ali v košku, v enem delu vode, v ostalem delu vode se pa razmeša apno na redek apnen belež.

3. Neposredno predno pričenemo škropiti, vlijemo polagoma, med vednim mešanjem apnen belež — brez peska — v raztopino galice in galuna, z leseno palico zmes dobro premešamo in jo nato preskusimo z reagenčnim papirjem. Če je dovolj apna, postane v njo pomočen bel fenoltaleinov papir rudeč, oziroma rudeč lakmov papir moder (plav). Če se to ne zgodi, je to znamenje, da smo vzeli apna premalo in da ga je treba še nekaj dodati.

4. Več škropilne zmesi, kakor je moremo v 11 dnevno porabiti, ne pripravljamo, ker postaja čim starejša, tem slabejša. Raztopina od galice in galuna (brez apna) se ne pokvari, zato si je pripravimo lahko več naenkrat, apno pa dodenimo vselej šele tik preden škropimo.

5. Škropiti je treba zgodaj in v kratkih presledkih. Prvič je škropiti takoj, ko odrasejo trtni poganki dobro peč na dolgo, drugič tik pred ali med cvetenjem, najpozneje pa 14 dni za prvim škropljenjem. Tretjič škropimo tri tedne za drugim škropljenjem. Četrtrič škropimo le v mokrem poletju koncem julija. Poznejše škropljenje nima smisla.

6. Škropiti je najbolje v suhem vremenu, brez vetra, ne v najhujši vročini in ne v rosi. Zadnje storimo le v sili. Preden pride prvi dež, se mora škropilna tekočina na trti dobro posušiti. Če se to ni zgodilo, jo dež opere in škropljenje je treba ponoviti takoj, ko nastane stanovitno vreme.

7. Trte je treba s škropilno zmesjo na fino poškropiti, ne oblivati. Fino škropljenje več izda in se pri njem manj galice porabi. K temu je treba močne škropilnice, dobrega razpršilnika in pravih delavcev.

8. Trtno listje je treba poškropiti ne samo od zgoraj, ampak — kolikor mogoče — tudi po spodnjih in zlasti navzgor obrnjenih straneh. Pri vsakem takem škropljenju je treba poškropiti tudi grozdje, in to tako močno, da od njega kar kaplja. Da trte prav temeljito poškropimo in prihranimo na galici, škropimo trtne vrste samo od ene strani in šele ko so te suhe, od druge strani. Tako ne bomo škropili po nepotrebnem dvakrat in prihranili bomo na galici.

9. Nekaj dni preden škropimo, povežimo — če je le mogoče — vse mladike in omandajmo (oberimo) nepotrebne mladike in zalistnike. Vinograd snazimo od plevela, kajti plevel osenčuje trte, jemlje jim hrano in povečuje zračno vlago v vinogradu, ki pospešuje trtne bolezni.

10. Delajmo natančno po tem navodilu, pa bomo imeli dober uspeh. Nemarno ali polovičarsko delo ostane brez uspeha! Prepozno rabljeno ali nepravilno pripravljeno ne učinkuje nobeno sredstvo in če je še tako dobro.

Slovenski junak Mlakar udri v oklopno utrdbo pri Arsieru

Naše čete že obkoljujejo italijanski trdnjavi Asiago in Arsiero, potiskajo Lahe z ene gore na drugo in se pomikajo dan za dnem dalje proti lombardski nižavi, kjer so se v letih 1848, 1849, 1859 in 1866 borili naši očetje pod slavnim generalom Radeckijem. Od zadnjega našega poročila so se vojni dogodki na tirolskih in italijanskih tleh sledeče vrstili:

Naš III. armadni zbor je dne 24. maja jugoizhodno od gore Kempel (severno od Asiaga) zavzel goro Corno di Campoverde in vrgel laške oddelke še dalje proti izhodu. Drugi dan, dne 25. maja, so deli tega zbora zasedli vse gorske vrhove od Campoverda do gore Meata. Samo ta dan za naši ujeli nad 2500 Lahov, 1 polkovnika in več štabnih častnikov, 4 topove, 4 strojne puške, 300 koles in mnogo drugega vojnega gradiva. Dne 26. maja so naši zavzeli goro Monte Moschiere (severno od mesta Asiago). Del naših čet pa je v Suganski dolini prodrli na goro Cima Maora. Dne 27. maja so ujeli junaki III. zbora v utrjeni prostor mesta Asiago in so se južnoizhodno od gore Monte Interotto (na severoizhodni strani mesta) polastili laških utrdb v dolini d'Assa. Dne 29. maja je III. zbor pri kraju Roana (zahodno od Asiaga) prekoračil dolino reke Assa ter je vrgel sovražnika pri vasi Canova nazaj. Naši so nato zasedli hribovje na južni in izhodni strani te doline. Deli našega zbora pa so na severni strani zavzeli laške utrdbe na gori Monte Interotto, Monte Zebio, Monte Zingarella in Corno di Campobianco. Naš armadni zbor torej obkoljuje mesto Asiago od zahoda, severa in severoizhoda.

Prestolonaslednikova skupina je dne 25. maja zapodila Lahe pred Arsierom iz postojank pri kraju Barcarole (severno od mesta). Pri gori Monte Cimone (severoizhodno od Arsiera) je trajal boj sedem ur. Naši so zasedli imenovano goro. Jugoizhodno od prelaza Barcola smo zavzeli kraj Bettale. Dne 26. maja je poročnik Albin Mlakar pred mestom Arsiero udri v oklopno trdnjavo „Casaratti“ (severno od mesta). Z deli saperskega bataljona št. 14 je junak zavzel trdnjavo ravno v trenutku, ko so jo hoteli Lah spustiti v zrak. Naši so posadko ujeli in uplenili 5 topov. Dne 27. maja so se naši polastili oklopne utrdbe Canolo na zahodni strani Arsiera. Dne 28. maja so Avstrijci zapodili Lahe po zelo srditih bojih iz njih postojanke zahodno in južno od vasi Bettale (dolina reke Posina). Tako je tudi mesto Arsiero istočasno kot Asiago obkoljeno po Avstrijcih skoro od treh strani.

Naše desno krilo, ki prodira ob Adiži, je dne 24. maja zavzelo kraj Chiesa (južno od Rovereta). Med Adižo in Gardskim jezerom so naši ostali v svojih, v prejšnjem tednu dobljenih postojankah.

Naše levo krilo, ki prodira na obeh straneh Suganske doline, je zavzelo dne 24. maja Cima Cista, prekoračilo potok Maso in je vkorakalo v kraj Strigno. Dne 25. maja smo zavzeli obsejno goro Civaron (južnoizhodno od mesta Borgo). Deli te skupine so priplezali ta dan na goro Cima Undici.

Na koroški in primorski fronti manjši boji.

Junaški poročnik Mlakar.

Dne 26. maja je saperski poročnik 14. bataljona Albin Mlakar zavzel z malim številom moštva oklopno utrdbo Casa Ratti, ki pripada notranjim trdnjavam skupine trdnjav pri Arsieru. Postopal je zelo drzno in odločno. Italijanski saperski so ravno kar nameravali razstreliti oklopno utrdbo, ko jih popolnoma presenetili s svojimi ljudmi Mlakar, ki jim zabrani razstrelbo in jih ujame. Zaplenil je tudi tri oklopne haubice in dva lahka topa.

Junaški poročnik Albin Mlakar je rodom Slovenec in sicer sin južnoželezniškega nadrevidenta Mlakarja v Ptuj. Star je 25 let. Šest let je študiral na ptujski gimnaziji, potem pa je šel na pionirsko kadetno šolo v Hainburg. Po vojaški izobrazbi je bil novembra 1909 imenovan za praporščaka pri pionirskem bataljonu št. 5, ki je bil takrat v Kremsu. L. 1912 je postal poročnik. Prestavljen je bil k saperskemu bataljonu št. 14, ki spada pod inomoško vojaško poveljstvo in je imel svoj sedež v Lienzu in Tridentu na Tirolskem.

Slovenci se v tej vojski povsod in ob vsaki priložnosti odlikujejo.

Hötzendorfovo delo.

Rimski dopisnik lista „Daily Telegraph“ poroča, da je načrt avstrijskega prodiranja v južnih Tirolah duhovito izdelal načelnik našega generalnega štaba Conrad pl. Hötzendorf. Angleski list ceni število avstrijskih napadalnih čet v južnih Tirolah na 150.000 mož.

Avstrijska artilerija nedosegljiva.

Poročilih iz Milana krožijo v Milanu in v gornji Italiji vesti, ki pravijo, da ima Avstrija nove topove, kojih učinek je naravnost grozovit. Najmočnejše oklopne utrdbe in najmočnejši okopi so brez vsake vrednosti, granate novih avstrijskih topov uničijo in razdrobijo vse v prah. Novi avstrijski topovi streljajo in zadenejo s tako sigurnostjo, da je never-

jetno. Ranjeni italijanski vojaki, ki se vračajo v bolnišnice, pripovedujejo, da je avstrijska artilerija tako izborna, da ji ni primere. Italijanska armada je v boju z avstrijsko artilerijo skorodane brez vsake vrednosti.

Strašno streljanje naših topov na Lahe.

Italijanski listi objavljajo obširna poročila po izpovedih ranjencev o strašnem učinkovanju avstrijskih topov na laške črte. „Secolo“ objavlja pismo nekoga vojaka, spisano v kratkem odmoru med velikim ponočnim napadom od 21. na 22. majnika v južnih Tirolah. Izvaja: Avstrijske postojanke so bruhale neprekinjeno reko krogel na italijanske črte. Divji dež jekla traja že 28 ur in zavija vse v gost pajčolan dima in plina. Pokanje razpokajočih krogel je tako zelo strašno, da je veliko naših vojakov že zblaznelo. Razdelili so med vojake jeklene ščite, da jih vsaj nekoliko varujejo.

„Meraner Zeitung“ javlja iz Tridenta: Predno so vzeli naši Monte Maggio, so sipali naši topovi tako krogle na laške postojanke, da tega ognja laški vojaki niso mogli več vzdržati. Poskakali so iz svojih postojank, se usedli na svoje plašče in drčali po strmini v naše postojanke, kjer so se pustili ujeti.

Na bojišču cele kupe mrtvih Lahov.

V Kufstein na Tirolskem so pripeljali 66 italijanskih ranjencev, največ so težko ranjeni, vsi so iz bojev na južnem Tirolskem. Ranjenci pripovedujejo s strahom in grozo, kako strašno učinkuje naša artilerija. Italijanskih trupel je na bojišču nagromadenih cele kupe.

Veliki bojni plen.

Od 15. do 28. maja smo na južnotirolski fronti ujeli že blizu 30.000 Italijanov, med temi izredno veliko število častnikov. Uplenili pa smo v tem času okoli 300 topov in 120 strojnih pušk ter obilo drugega vojnega gradiva.

Naši vrli topničarji so na več krajih obrnili uplenjene topove proti Lahom. Tako so celo krogle laških topov pripomogle sovražniku do poraza.

Tudi Borojevičeva armada bo začela napadati.

Na obletnico vojne je generalni polkovnik Borojevič izdal sledeče dnevno povelje:

Vojaki armade ob Soči!

Jutri (23. maja) bo obletnica, ko nas je verolomna Italija, ko smo se borili na drugih bojiščih proti premoči, zavržno napadla, da nam zada smrtni udarec. Če je ta nezvest sovražnik po enem letu vojne bridko razočaran, če se mu kljub njegovi znatni premoči ni posrečilo ničesar priboriti, če danes mi stojimo tam, kjer smo stali v začetku vojne, če so Trst, Gorica in Tolmin trdno kakor skale v naših rokah, tedaj je to Vaše slavno delo in Vaša nesmrtna zasluga. Božja kazen se bliža nasprotniku, katerega so Vaši udarci omajali. Vaši tovariši na Tirolskem so ga vrgli precejšen kos nazaj, nekaj tisoč ujetnikov, dosti topov in velik vojni plen je v naših rokah. — Prav kmalu bo tudi armada ob Soči zbrala sadove svojih naporov. Vaše že ves čas izpričano junaštvo mi daje poročstvo, da bo Vaše delo uničevalno.

Na bojišču, 22. maja 1916.

Generalni polkovnik pl. Borojevič.

Italijani se boje druge Kustoce.

Nepričakovani, pa tako uspešni sunek hrabrih braniteljev južne Tirolske med Sugansko in Adižko dolino je povzročil v Italiji strašen strah. V Italiji se dobi navzlic razburjenosti in laški balavosti še vedno nekoliko narodne malodušnosti, ki se naslanja na nepozabne dni. Kustoca v letu 1848 in 1866 pa je prav žalosten del v zgodovini zedinjene kraljevine, katere armada pod Lamarmoro je nadvojvoda Albreht premagal kljub številni premoči. To razpoloženje se sklada nekako s sedanjim položajem. Daljave v lombardijski nižini so razmeroma jako neznatne. Od Verone do Benetk je zračna črta samo 100 km, Milan je ravno toliko oddaljen in kaj pomeni to za armade, ki se premikajo po ravnini? — tako pravijo v Italiji.

Kadorna se pripelje „s prihodnjim vlakom.“

Na kolodvoru v Bolcanu je stal vlak laških ujetnikov, tudi častniki so med njimi. Nek avstrijski vojak zakliče častnikom: „Kje imate Kadorna?“ Hitro mu odgovore: „Pripelje se s prihodnjim vlakom.“

Ministri se posvetojujejo.

Dne 29. maja je bila izredna ministrska seja v Rimu. Ministri so se posvetovali o novem položaju, ki ga je ustvarilo umikanje njihovih čet v Gornji Italiji.

Prazni upi.

Listi prinašajo sedaj neuradna, zasebna poročila, iz katerih bi se moglo sklepati, da se bo v mišljenju laškega ljudstva izvršil kmalu velik preobrat,

da se bo ljudstvo puntalo itd., posebno ako mi prederemo v gornjeitalijansko ravnino. Vsi taki upi na te punte, nemire in ustaje so se izkazali tekom vojske za jalove. Naš up in naša sigurnost je in ostane naš oster meč, junaštvo našega vojaštva in božja pomoč.

Osemnajstletni.

Ceprav še komaj eno leto v vojski in večinoma v vojski iz strelskih jarkov, je vendar Italija že prisiljena, da vpokliče tudi osemnajstletne pod orožje.

Kake smo zavzeli utrjeni italijanski grič.

Gospod Vlad, Jezovšek z Vranskega, praporščak pri nekem poljskem topničarskem polku, piše iz južnozahodnega bojišča v uradno pregledanem pismu dne 22. maja 1916 svojemu očetu tako-le:

„Včeraj je bil tukaj vroč dan. Ravno pred nami leži grič, čisto mal, a močna trdnjava za-se. Lahji so ga že od začetka vojske utrjevali; kaj takega še nisem videl. Naši fantje so imeli nalogo, to trdnjavo zavzeti in so jo izvršili s hrabrostjo, ki je vzbujala pri drugih polkih splošno občudovanje. Par bataljonov je zasedlo grič kljub najmanj petkratni sovražni premoči, katerih se je samo na tem malem prostoru moralo udati čez 3000. Tako se je zgodilo, da jih je en sam naš mož ujel 200.

To je bil menda najtrši oreh cele črte in da se je taka težavna naloga na tako sijajen način rešila, je menda edini slučaj v svetovni zgodovini. Nekateri častniki so rekli, da še tako pogumnega polka sploh niso videli. Da, to je naša kri! Lahov je na tisoče ujetih in še vedno prihajajo nove trume. Kako močno je bil utrjen in zaseden naš grič, si lahko predstavljate, če Ti povem, da so v gozdičku, menda 100 korakov dolgem in 30 širokem, ujeli 200 Lahov. Na celi črti zmaga. Topov je ne vem koliko že padlo v naše roke. Naše izgube so v razmerju z velikanskimi uspehi jako male.

Včeraj zvečer smo govorili z ujetniki; so nam pripovedovali jako zanimive stvari. Nekateri so prišli še le včeraj zjutraj iz Milana na bojišče. To se vidi, da so Lahji ravno na to točko vrgli vse svoje sile in da jih mora ta izguba bridko peti.

Vse se pomika naprej; mi se tudi pripravljamo danes, da odrinemo proti izhodu. Upam, da se sedaj ne ustavimo tako kmalu. Laški topovi molče od včera zvečer, a prej tudi ni bil špas. Naši topovi so grmeli in tolkli, kakor grozna nevihta. Lahji pa so tudi škropili sedaj sem in sedaj tja z raznimi kalibri, ker niso vedeli, kam bi prej streljali.

Drugače se mi godi dobro; danes sem bil zadnjikrat na starem opazovališču v strelskem jarku A sicer nič novega. Ko dobiš to pismo, boste gotovo že imeli nove lepe novine. Navdušenje je pač velikansko, kaj? Srčne pozdrave!

Na koroški fronti.

S koroško-italijanske meje se nam piše dne 20. maja:

Tudi k nam se bliža zelena spomlad; v dolinah zeleni in tudi proti nam prihaja zeleni plašč narave, za to se počutimo tembolj sveže in to smo tudi pred kratkimi dnevi pokazali, kaj da znamo mi slovenski topničarji.

Bilo je dne 14. maja. Cel dan je deževalo in megla, gosta kakor sir, nas je zakrila. To priliko so hoteli polentarji porabiti za splošen napad, ali jako so se zmotili, kajti naši dobri opazovalci so že vse to njihovo gibanje in pripravljanje pred večimi dnevi opazovali, zato smo dobro vedeli, da se Lahji pripravljajo za napad. Ravno opoldne so izstrelili polentarji nekaj topovskih strelcev, kateri so visoko nad našimi glavami zažvižgali ter tresnili nekje zadaj v skale brez vsakega učinka. Gromenje topov in regljanje strojnih pušk je postajalo vedno močnejše, kajti mi smo jim začeli pridno pošiljati trde emoke. Čeravno je bila gosta megla, je naš „Janža“ (velik top) dobro pljuval svoje jeklene sline po polentarju, v dolini in po skalovju se je pa čulo vpitje laških izdajalcev. Slovenski topničarji se nismo zmenili za italijanske krogle, ampak smo pridno naprej stregli svojemu „Janžku“ z jekleno hrano, popoldne, celo noč in še drugi celi dan. Naslednji dan, dne 15. maja, ob treh popoldne, se je megla dvignila kakor nalašč in kakšni prizor se nam je nudi! Vsi polentarski okopi ter strelski jarki in njih opazovališča so bila po našem topovskem ognju razdejana in niti ene laške zga-ge nisi več videl, čeravno so polentarji se pripravili za napad s štirimi rojnimi vrstami. Videli si le kupe mrtvecev, katere so potem ponoči spravili in zagrebali. Srečen je bil le tisti, kateri je še utekel pravočasno, kajti vse druge je naš „Janža“ poslal v krtovo deželo. Mi pa smo ob osmih zvečer ogenj ustavili in si meli roke od samega veselja. Kmalu na to smo pa bili poklicani k dobri kapljici in čaju, pri katerem smo razne burke in šale uganjali pozno v noč. Drugi dan je bilo strežno moštvo „Janžeta“ od našega poveljnika prav posebno pohvaljeno.

Vse moštvo pošilja vsem soboriteljem in i tebi, „Slovenski Gospodar“, kakor vsem tvojim čitateljem iskrene pozdrave: Jakob Mlinar, opazovalec in topničarski vodja, R. Greif, predmojster iz Gornj. Dupleka, Franc Bagar od St. Jurija ob Ščavnici, Greg.

Koruza iz Trsta, Anton Kolarič iz Ptuja, Ivan Kusel iz St. Janža na Dolenjskem, Franc Ivanuš iz Formina pri Ptuj, Anton Vivot iz Slovenjgradca, Andrej Šepetauc iz Spilfelda in Franc Breznik od Sv. Ane na Krembergu.

Slovenski topničarji ob goriškem obmostju.

Piše se nam: Že v začetku mesca svedčana smo prišli sem ter smo se globoko zakopali z našimi težkimi topovi, kateri so naravnost najhujši strah tem zavrtnim, zagrizenim sovražnikom. Ko so pa slutili, kaj se pripravlja in odkod prihaja ta grozota, so nas kmalu ovohali in pošiljali pozdrave vsakovrstnega kalibra v podobi granat in šrapnelov, včasih tako, da se je kar solnce stemnilo. Ker pa Slovence korajža tako zlahka ne upade, smo tudi mi prav krepko odgovarjali ter prav urno v zahvalo pošiljali tem požrešnim Lahom tečno polento.

Sovražni izstrelki nam napravijo le malo škode. Prepričani smo, da nas varuje neka nadnaravna moč, ker nima nasprotnikovo orožje na nobeni strani nikakega uspeha. Zatorej se moramo zahvaliti Vsemogočnemu za srečo, da smo še vsi zdravi, kar nas je pri naši stotniji. Res, mnogo smo izkusili in pretrpeli mraza in drugih vsakovrstnih nadlog. Vendar pa še smo kljub vsem težavam in nadlogam prav dobre volje, uganjam vsakovrstne burke in si zapojejo prav po domače kako slovensko pesem, posebno pa: „Slovenski fantje, saj smo mi!“

Tukaj imamo zelo prijetno vreme in tudi fige so že zrele. Od tukaj imamo najbližnjo pot do lepih Benek, kamor se mislimo pred koncem vojske priti k italijanski kraljicini na gostijo.

Pošiljamo najprišrčnejše pozdrave in želimo zdrave in srečne línkošne praznike vsem bralcem, starišem, bratom in sestram, prijateljem, prijateljicam ter vsem znancem in znankam več slovenskih trdnjavskih topničarjev od c. in kr. 15 cm težke ruske baterije štev. 1: Josip Vrabl iz Runeča pri Vel. Nedelji, Mat. Pokrišič iz Hermancev pri Sv. Miklavžu, Rom. Sagaj iz Žerovincih pri Svetinjah, Lud. Kociper iz Ljutomera, Anton Teršavec od St. Ilja v Slov. gor., Franc Praprotnik od Sv. Andraža pri Velenju, Alojz in Josip Kranjc od Sv. Petra pri Mariboru, Ciril Pečovnik od Sv. Duha na Ostrem Vrhu, Franc Zorec iz Stareceste pri Ljutomeru.

Naše ladje proti Italijanom.

Dne 24. maja je skupina naših povodnih letal obstreljevala mesto Bari in napravila na tamošnjih vojaških in javnih poslopih veliko škode. V mestu so se ravno pripravljali na slavlje povodom obletnice vojne napovedi. Mesto je bilo okrašeno z zastavami in zelenjem. Rači nenadnega obiska naših zračnih ladij pa so seveda vse slavnosti izostale. Dne 25. maja je večje število naših letalcev zopet metalo bombe na kolodvore v gornjeitalijanskih mestih in je tako napravilo v železniškem prometu veliko zmešnjavo. Isti dan je vrgel sovražni zrakoplov veliko bombo na Trst, ki pa ni napravila nobene škode. Dne 23. maja je naš podmorski čoln obstreljeval plavže pri Porto Ferrajo na otoku Elba. Obenem je potopil podmorski čoln tudi italijanski parnik „Vašington.“ V Sredozemskem morju sta bila pred dnevi potopljena še 2 druga italijanska parnika, ki sta vozila blago iz Amerike.

Druga bojišča.

Rusko bojišče. Niti z bojišča, niti iz notranjosti Rusije ni posebnih poročil. Le na besarabski meji je ruska infanterija bolj živahna v podzemskem boju, t. j. z razstreljevanjem strelskih jarkov. Car se je baje zadnji čas mudil v Odesi, da je inšpiciral čete, ki odkorakajo na kavkaško bojišče. Na italijanska in francoska očitanja, da so Rusi na bojišču sedaj čisto mirni, ko so Lah in Francozi v hudi stiski, odgovarjajo ruski listi, da še njih armada ni pripravljena za novo ofenzivo.

Francosko bojišče. Francozi odvrčajo baje nemško napadanje na Verdun z armado, ki šteje nad 1.000.000 mož. Na Verdun bluje ogenj čez 3000 topov. Ker morajo Francozi storiti vse, da jim Nemci pri Verdunu ne prederejo njihovih čet, zato so morali Angleži zopet prevzeti del dosedaj francoske fronte. Francija je izgubila pri Verdunu v dosedanjem trimesečnem obleganju 350 štirijaških kilometrov, približno toliko, kolikor smo mi že prvi teden naše ofenzive odvzeli Lahom.

Turška bojišča. Enver-paša je obiskal Bagdad. Listi pišejo, da je rusko prodiranje proti Bagdadu v Mezopotamiji ustavljeno. Nad Galipoljem še pogosto krožijo sovražni letalci. Iz Kavkaza in od Sueškega prekopa nobenih posebnih poročil.

Pred Solunom.

Pred Solunom so se razvili boji med bolgarsko-avstrijskimi četami ter Angleži in Francozi. Največ se vrše artilerijski boji ob Vardarju na fronti Dojran —Gevgijeli in severoizhodno od Soluna ob reki Strumi, kjer so Bolgari že prodrli precej daleč na grško

ozemlje. Bolgari so zavzeli prelaza Rupel (severoizhodno od Soluna) in Dragotin, vasi Vetrina in Spatovo ter most pri Demirhisarju. Grki izpraznjujejo kraje severno od Drame in Kavale. Ali bodo Bolgari pričeli z ofenzivo, ali se bodo samo branili, še ni gotovo.

Nova balkanska zveza.

Bolgarski listi poročajo o zblizanju med Bolgarijo, Grčijo in Rumunijo. Ni izključeno, da se med temi tremi državami osnuje nova balkanska zveza.

Rumunija in Rusija.

Rusija ne zaupa več Rumuniji, kajti celo mejo proti Rumuniji je začela skrbno utrjevati. V Rumuniji vzbuja to veliko pozornost.

Glasovi o miru.

Francoski ministrski predsednik Briand je v vojnem odseku gosposke (senatne) zbornice na Clemenceauovo vprašanje odgovoril, da se bodo najpозneje koncem junija zbrali zastopniki četverosporazuma in pretresovali vprašanje, ali je vojni položaj že ugoden, da se začne govoriti o miru.

Nemški list „Lokalanzeiger“ meni, da bo četverosporazum še letošnje poletje zdrazil, ker upa, da se bo morala Nemčija zaradi pomanjkanja živila kmalu udati. V jeseni, ko bo uvidel, da je njegov up splaval po vodi, bo četverosporazum zrel za mirovna pogajanja.

Ameriški listi prinašajo dolgovorne članke iz Dunaja iz Berolina o mirovni možnostih. Ko razkladajo mirovne pogoje, priznavajo, da so naši in nemški pogoji še sicer nekoliko nejasni, vendar zmerni. Listi pravijo, da se ustvarja za mir ugodno razpoloženje.

Madžarski „Az Est“ izve, da bi bila Anglija pripravljena, da se takoj sklene mir, a vojni položaj njenih zaveznic je tako neugoden, da še ne more misliti na mir.

Na Angleškem pobirajo pristaši neodvisne delavske stranke podpise za poslanico, katero mislijo poslati vladi s prošnjo, da se začne ob prvi priložnosti pogajati za mir.

Po celi Švici se bodo prihodnje dni pobirali podpisi za prošnjo, ki se bo izročila vladi. V prošnji bo, da se naj naredi poizkus, ali bi se še ne dal skleniti mir.

Predsednik Severnoameriških držav Wilson je dne 27. t. m. zopet govoril in sicer v Vašingtonu ter naznanil, da bo vlada delala na to, da se poravnajo spore med sovražniki.

Slovenske žrtve za domovino.

— Franc Cater. Iz Gomilskega se nam poroča: V času, ko se je naša vas zbudila k novemu življenju, je legel k večnemu počitku tvoj sin-ljubljenec, kadet Franc Cater. Prijatelj mi piše: „2. maja mi je Cater naročil, naj Te pozdravim, a danes leži siromak mrtev v gozdu na pokopališču. Šel sem gor, da ga vidim zadnjikrat. Padel je v noči od 3. na 4. maja, zadet od mine.“ Dragi France! Kako je zaplakala Tvoja mati, kako je zakrvavelo njeno srce, ko se je prikradla ta kruta vest v njeno osamljeno in tiho hišico! S Teboj so padli v grob vsi njeni upi, vse njene nade, ostala je sama v tej solzni dolini. Brez križa je Tvoj grob in brez solza in brez zvonov. Vi oblaki, ki boste plavali nad njegovo gomilo, porosite in poškopite jo Vi namesto materinih in prijateljskih solz! Tako spavaš sedaj kot padli junak, daleč od nas, daleč od sre, ki so te tako ljubila. Spavaj mirno in sanjaj o enkratnem svidenju nad zvezdami pri nebeškem Očetu!

— Janez Goričan. Dne 22. maja je prišlo prežalostno poročilo, da je dne 20. maja v bolnišnici v Tridentu po kratki in mučni bolezni umrl vojak Jan. Goričan, star 23 let, doma iz Hotinjevasi pri Slivnici. Prehladil se je bil tako močno, da mu ni bilo več pomagati. Naj mu bo tuja zemlja lahka! Trije njegovi bratje so na fronti, eden pa že leto dni v ruskem ujetništvu.

— Stefan Močnik. Planica pri Framu: Že zopet je vojska zahtevala žrtev iz našega kraja. Umrl je naš dober sosed Stefan Močnik, p. d. Sir, posestnik na Planici. Bil je do letošnje spomladi v Polji, potem pa je bil prestavljen na Tirolsko. V Polji razbeljeno pečevo, zgoraj pa na metre snega in mrzla burja! Najbrž je vsled te spremembe dne 6. maja podlegel zavrtni bolezni malariji. Pokopan je naš dragi Stefan na pokopališču Sv. Roka v vasi Pejo na Tirolskem. Naj v miru počiva v tuji zemlji!

— Mihael Perger, p. d. Drčov, iz Preserij pri Bratislavi. Služil je pri 20 lovskem bataljonu. Mesec decembra 1914 je v Karpatih kot ranjen prišel v rusko ujetništvo. Te dni smo dobili žalostno poročilo, da je sin Miha kot ujetnik izdihnil svojo dušo v daljni tujini. Bodi mu v daljavi zemljica lahka!

— Franc Purgaj in Franc Korošec. Franca Purgaj, 28 let starega viničarja v Trčovi pri Sv. Petru niže Maribora, poprej pa dolgo let hlapec pri g. Muršecu, je na cesarjev rojstni dan, dne 18. avgusta 1915, na ruskem bojišču pri Radzimu v lublinski guberniji, zadela v trebulj sovražna krogla. Prenesli so ga v bolnišnico v Radzim, kjer je spreviden s sv. zakramenti junaške smrti umrl že dne 19. avgusta ter je tam na katoliškem pokopališču pokopan. Za njim žaluje žena s tremi majhnimi otroci. — Franc Korošec iz Metave, 30 let star, tesarski pomočnik, je moral takoj ob začetku mobilizacije kot rezervist na vojsko. Zapustil je na smrt bolno ženo, ki je kmalu na to umrla in mu zapustila tri nedorasle otroke. Bil je v vojski v Srbiji, Črnigori in naposled v Voliniji, kjer je dne 27. marca 1916 v Kowelu na pegasti mrzlici umrl in je pokopan na tamošnjem vojaškem pokopališču. Bodi jima lahka daljna in tuja zemljica!

— Janez in Martin Rampre, Franc Fideršek in Matija Kores. Iz Zetala nam poroča prijatelj: Na polju slave sta padla Janez in Martin Rampre iz Črmožiš, brata č. g. kaplana v Sevnici. Padel je tudi Franc Fideršek iz Ceroveca in Matija Kores iz Donačke gore. France je bil dober pevec in izboren šalivec. Svetila vsem večna luč!

— Andrej Rudolf. Z bojišča se nam dne 23. p. m. poroča: Danes popoldan je prihrula nevihta čez nas; parkrat je zabiskalo, zagrmelo in treščilo v drevo, pod katerim so imeli svoj šotor Andrej Rudolf iz Črešnjavske župnije in drugi tovariši. Rudolf je bil takoj mrtev, dočim sta bila dva druga samo ranjena in omamljena. Ranjene so spravili na sanitetno postajo in odtod v bolnišnico. Rudolfa smo pa položili k večnemu počitku v tujo laško zemljo. Ob odprtem grobu mu je naš gospod poročnik govoril ganljive besede v slovo: Naj bo slovenskemu junaku lahka tuja laška zemlja! — Vsem v premilo slovensko domovino pošiljajo pristrčne pozdrave fantje od 13. stotnije 47. pešpolka: Janez Grauda, desetnik, in tovariši.

Razne novice.

* Sveta birma v Saleški dolini. V sredo, dne 31. maja, so odpotovali naš premilostljivi nadpastir v Saleško dolino, kjer se bo vršilo birmovanje in škofijsko obiskovanje v Škalah, dne 1., pri Sv. Martinu blizu Velenja dne 3., v Sošanju dne 4. in pri Sv. Ilju blizu Velenja dne 5. junija t. l. — V Škalah bodo prevzvišeni gospod knezoškof posvetili novi glavni altar župnijske cerkve, pri Sv. Ilju pa bodo blagoslovili prenovljeni zvonik.

* Slovenska procesija se je obhajala preteklo nedeljo v mariborski stolni cerkvi. Po šmarnicah č. g. patra Fröhlicha je bil po Stolnem trgu obhod, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva, posebno obilno število tudi vojaštva. Po obhodu, kojega so vodili prevzvišeni gospod knezoškof, so bile pred Najsvetejšim molitve za zmago in mir. Ob sklepu so imeli še gospod nadpastir ganljiv govor o snovi: Marija je bila vedno zaščitnica Avstrije.

Nov slovenski vojni kurat. Č. g. Alojzij Rezman, katehet na mariborski deški šoli, je imenovan za vojnega kurata.

Prošnje za vojaške dopuste. Občinam se je po okrajnih glavarstvih naznanilo, da se odslej naprej prošnje za vojaške dopuste ne smejo več vlagati potom občin pri raznih ministrstvih ali vojaških (zbornih) poveljstvih, semveč samo in edino pri raportu. Vojak naj kratkoma svojo prošnjo ali prošnjo svojcev predloži pri vojaškem raportu svojemu pristojnemu poveljniku.

Dopusti za vojaško službo nesposobnih vojakov. Vojno ministrstvo je izdalo odredbo, ki določa, da dobe vojaki rekonvalescentnih oddelkov, t. j. oddelkov, ki se zdravijo in ki niso sposobni za nobeno vojaško službo, torej tudi ne za pomožno službo ali od katerih ni pričakovati, da bi v teku treh mesecev toliko okrevali, da bi bili zopet sposobni za vojaško službo, dopust, katerega določi vojaški zdravnik dotičnega rekonvalescentnega oddelka.

* Iskanje pogrešanih vojakov. Na Dunaju je družba Rudečega križa ustanovila posredovalnico, ki ima nalogo, da išče pogrešane vojake, kateri so se na vojni izgubili in o katerih manjka vsaka sled. Posredovalnica izdaja poseben list, v katerem so navedena imena in drugi natančni podatki (tudi slika) pogrešanega. List se tiska v 18.000 izvodih in se pošilja na bojišče, v bolnišnice, v ujetniške tabore itd. Na ta način se je že v mnogih slučajih izvedelo za pogrešane. Uradu za iskanje pogrešancev poveljuje stotnik, v uradu so nastavljene vojaške osebe. Naslov je: „Kriegsauskunftsstelle des Roten Kreuzes, Dunaj, I, Stock-im-Eisen-Platz 3.“ Dobro je, ako se pošljejo temu uradu natančni podatki pogrešanega: starost, kraj rojstva, pristojnost, polk, stotnija, pri kateri je služil, čas, od kdaj se pogreša, kje se je bojeval itd. Pošlje se naj tudi slika, če je mogoče pri rokah.

Pomožni odbori. Žene in svojci vpoklicanih, ki ali celo ne dobijo podpore, ali pa premalo, naj se obračajo na okrajne pomožne odbore, ki so ustanovljeni pri vsaki okrajni sodniji. Mariborski deželni sodni svetnik g. Stergar nam naznanja, da

on kot predsednik mariborskega okrajnega pomožnega odbora posluje samo za mariborski sodni okraj in ne za celi Slov. Stajer. Svojci vpošlicanih, ki na svoje ponovne prešnje in vloge za podpore od vzdrževalnih komisij niso dobili nobenega odgovora, ali se jim je prošnja neopravičeno odbila, naj se obrnejo s posebno, dobro utemeljeno vlogo na pomožni odbor pri c. k. namestniku v Gradcu (*Wirtschaftliches Landeshilfsbüro der k. k. Statthaltereie Graz*)

* Oddaja zvonov vojaški upravi. Nižjeavstrijsko cesarsko namestništvo je obvestilo dunajski knez nadškofski ordinariat, da so sedaj že izgotavljeni seznam cerkvenih zvonov ter da se bo moglo pričeti v najkrajšem času z oddajo zvonov vojaški upravi. Zvonovi se sicer ne bodo rekvirirali na podlagi zakonov o vojnih dajatvah, toda oddati se jih bo moralo proti odškodnini potom dogovora. Vojaško poveljstvo bo poverilo kakemu častniku ali črnovojniškemu inženirju nalogo glede oddaje in prevzetja cerkvenih zvonov. Pri oddaji zvonov se bo moral sestaviti zapisnik, v katerem bo moralo biti zabilježeno ime in kraj dotične cerkve, število oddanih zvonov, teža zvonov ter enotna cena 4 K za vsak kilogram, kakor tudi ime dotične vojaške oblasti, ki bo nakazala odškodnino za oddane zvonove dotičnemu županemu uradu. Delo stroške in odvažanje zvonov bo oskrbela vojaška uprava. Zvonovi, vlti pred letom 1800, so izključeni od oddaje. Vsaki cerkvi se mora pustiti eno tretjino celokupne teže vseh zvonov, dve tretjini teže vseh zvonov se bosta pa morali oddati. Glede zvonov, ki se jih bo pustilo cerkvi, se bo moralo gledati na to, da bo zvonjenje s temi zvonovi ubrano.

* Infanterist podpisal poldrugi milijon vojnega posojila. Stotnik nekega ogrskega bataljona je izdal poziv na moštvo, da se udeleži podpisovanja za četrto vojno posojilo. Kot prvi se je oglašil prostak, ki je bil še le pred nedavno poklican v vojake. Na stotnikovo vprašanje, koliko bo podpisal vojnega posojila, je rekel prostak, da 1½ milijona kron. Stotnik je vojaka začuden pogledal, toda takoj se je tlognalo, da je prostak Jožef Rojnik ogrski veletržec s svinjami, ki si je napravil v sedanji vojski več milijonov dobička.

* Kdo je vsled vojske poškodovan? Vojno ministrstvo je izdalo odlok, kako se naj razlaga pojem: „v vojni poškodovan.“ Ta odlok pravi, da se prišteva med vojne poškodovance v smislu ministrskega odloka vse tiste, ki aktivni vojaški službi vpoklicane osebe, ki so se tekom svojega vojaškega službovanja v sedanji vojski tako poškodovali ali tako oboleli, da je njih pridobitna zmožnost (zmožnost za delo) zmanjšana. To velja tudi za tiste, katerim se je bolezen, ki so jo imeli že pred vojsko, v vojski še poslabšala. Enako kot z vojaškimi osebami, ki so v aktivni vojaški službi, se mora v tem oziru postopati tudi z osebami, ki so bile vpoklicane v vojno-dajativno službo, to so n. pr. civilni vojaški delavci, ki so bili pri svojem delu, namenjenem za vojne svrhe, poškodovani, ali pa so si nakopali pri svojem službovanju ali delu kakšno bolezen, po kateri se je njih pridobitna zmožnost zmanjšala.

* Štiri bratje pridejo isti dan na dopust. Iz Merana na Tirolskem poročajo: Kaj vse se pripeti v sedanji svetovni vojski, kaže dogodek, ki je res prav izredno zanimiv. V bližini Merana je kraj Eppan. Ondotni knjigovez Jaitner je poslal na vojsko štiri sinove. Ti sinovi so došli z bojišča na dopust isti dan in skoraj vsi ob isti uri, ne da bi bili drug za drugega kaj vedeli. Ta skupni dohod sinov na dom očetov je tem bolj zagoneten, ker so stariši enega izmed njih že objokovali kot mrtvega, kajti skoraj eno leto ni bilo o njem nikakega obvestila; od drugega sina je prišla pa zadnja dopisnica lanske spomlad z ruskega ujetništva. Ta je iz ujetništva pobegnil in prišel na dom po naravnost neznosnih težavah. Zdaj so se vsi štirje podali zopet na svoja mesta in sicer še isti dan: Eden je šel na fronto ob Dnjestr, drugi na Rusko-Poljsko, tretji v Srbijo, četrty pa k Soči.

* Topničarji na zasneženih planinah. Z italijanske fronte se nam piše: Srčne pozdrave z visokih še zmrzaj sneženih planin, pošiljamo vsem čitateljem Slovenskega Gospodarja fantje težke motor-baterije. Po dolinah se že kažejo znaki pomladi in okoli nas se je povsod dosti snega. Težko nam je in vsi željno pričakujemo, da bi kmalu prišel ljubi mir in bi se zopet vrnili v našo zeleno Štajersko. Topničarji: Jakob Zajko od Sv. Ruperta v Slov. gor., Janez Oprešnik iz Vitanja, Lovro Kukovec od Sv. Antona v Slov. gor., Jakob Potočnik iz Ljutomera, Vinko Cizej iz Braslovc in Franc Korošec iz Podgorja pri Slov. Gradcu.

* Kosci, kje ste? Slovenska mladenka iz Št. Lovrenca v Slov. gor. nam piše: Spet se je približal čas košnje, čas moskega dela in Vas dragi fantje in možje še od nikoder ni, da bi nam pomagali pri tem težavnem delu. Vedno še se bojujete za našo ljubo domovino. V imenu deklet in žen Vam izrekam zahvalo za Vašo stanovitnost in hrabrost in Vam pošiljam iskrene pozdrave. Posebno nam bodite pozdravljeni slovenski vojaki na tirolski fronti. Zaupajte vedno le na Boga in Ma-

rijo Devico, ki je strla kačjo glavo. Marija bo izprosila pri Bogu, da bo sovražnik kmalu premagan. Mi se doma tudi vojskujemo in sicer tako, da s potrpežljivostjo opravljamo težka dela, se Vas spominjamo v molitvi in pri sv. maši. Vojskujte se z božjo pomočjo. Vse za vero dom cesarja in našo ljubo domovino! Na veselo svidenje vsem! Bog z Vami!

* Kako sem pekel v Srbiji petelina. Slovenski vojak nam piše: Bilo je minulega leta mesca oktobra, ko smo vnovič napadli Srbijo in smo urno šli skozi Belgrad in prodirali proti vasi pri Belem Gilu. Ondi se za malo časa ustavimo, ker je sovražnik zbežal. Izdano je bilo povelje, da si vojaki kaj jedil pripravimo. Ker je bilo dosti kokoši, sem tudi jaz hitel v neki hlev. Ko zapazim 8 komadov perotnine, sežem po mlademu petelinu. Mislim si: to bo hitro, ker je živalca mlada. Ker vojaki navadno nimamo žepnih nožev, sem petelina kar zadavil in nesel v kuhinjo kjer sem zakuril in spuščal slanino. Tudi čebulja sem djal zraven da je kaj lepo dšalo. Nato hitim petelinčka skubiti. Stavl sem velik up v to delo. Ha, bo to dobra menaža! Poslušajte, kaj se mi je prigodilo. Petelin je že b.l do golega oskubljen. Mislim sem: Kmalu boš zadišal. Položim ga na tla, da zmešam slanino, ki se je že žgala. Tedaj se zbudi petelin in jo urnih krač pobrše čez prag, jaz pa za njm. Letela sva v kup drv, a se mi je korajžno skril. O, joj! Ravno v tistem kupu so bili drugi petelinčki. Čop po drugem. Bodalo ven, pa glavo proč! Ti boš pa moj! Ko pridem k ognju, zapazim, da mi je slanina zgorela. Zopet druga nesreča! Pri vsem tem pa je že bilo dano povelje: Naprej! A petelina sem si vendar spekel. Za nekaj časa je bila srbska stvarca pečena in z mojim prijateljem Štefane Antonom sva si počeno postregla. A v spomin mi je dostikrat prišel tisti oskubljeni petelin. Smilil se mi je tudi, ker se je že blizala zima. Oh, koliko boš prestal mraza, če te ne bo rešil za menoj prihajajoči vojak. — Pozdravljam vse bralce Slovenskega Gospodarja Vaš naročnik in pošestnik na Planini Ivan Gričnik sedaj tukaj na fronti pri 87. pešpolku 4. bataljon oddelek strojnih pušk št. 2, etapna pošta št. 190.

* Slovenski prostovoljni strelci pozdravljajo. Iz južnega bojišča se nam piše: Vsi slovenski fantje iz mariborske in ptujske okolice Vam poročajo to-le: Nahajamo se že nekaj mesev na južnem bojišču prostovoljni strelci. Vedno so topli in veseli dnevi, mnogokrat pozdravljamo polentaria z našimi svinčnimi krogli. Včasih nas je grdo napadal, a mi hrabri slovenski fantje smo ga vsakokrat urno odbili. Mnogo pozdravov Vam pošiljamo vsi slovenski fantje: Poddesetnik Hadolin Jožef, Ivan Lovrec, Franc Peljak, Konrad Hraš, Janez Potočnik, Jakob Kump, K. Turk, Martin Ozmeč, Alojz Cesnik, Ed. Suintner, Karl Gauper.

* Mrtvi se oglašajo. Iz Stranic pri Konjicah se nam piše: Adamič Franc od 26. domobranskega polka, rojen na Stranicah, ni pisal od avgusta leta 1914. Vsi smo že mislili, da je do tisti davno mrtev, in tudi njegovi tovariši, kateri so prišli na dopust, so pravili, kako je še zavpil, ko ga je krogla zadela, pa glejte! Kar naenkrat pride na občino, da je Adamič ujet v kraju Uglič Gono Jaroslavl na Ruskem in da je še zdrav. Veselja vam ne morem popisati, ko smo zvedli to novico. Tisti, kateri iščete svoje može, sinove ali brate in mislite, da jih ni več med živimi, bodite potolaženi, tudi vi boste mogoče kar naenkrat dobili poročilo, kje da so. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil Jožef K r a i n, kateri je služil pri 87. pešpolku kot desetnik. Doma je bil pri Sv. Petru pri Radgoni, pristojen pa v Črešnjevce. Pisal je zadnjikrat dne 7. decembra 1914. Bil je ujet dne 28. decembra tistega leta, torej sedaj že 17 mesev ni bilo glasu o njem. Ker so bila vsa poizvedovanja zaman, smo ga že šteli za mrtvega. In sedaj je pisal starišem ljubeznivo pismo. Njegov naslov je: Trojski Lager pri Taškentu, Ruska Azija.

* Kdo kaj ve? Pogreša se Matija Fekonja, doma iz Ilovec pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Služil je pri domobranskem pešpolku št. 26, 3. stotnija, vojna pošta 48. Odgovora prosi njegova žena Alojzija Fekonja v Ilovcu, pošta Sv. Miklavž pri Ormožu.

* Železnica Konjice—Zreče. Poganjanja za gradnjo železnice Konjice—Zreče so v lepem toku; najbrž bodo uspešno izpadla. Nato se bode takoj pričelo z graditvijo. Ta prog, podaljšana od Konjic do Zreč, ima precejšnjega gospodarskega pomena, ker se pomakne železniški tir precej v pod-

nožje Pohorja, kar je za lesno trgovino velikega pomena.

Cene za tobak in pošto se zvišajo. Iz Dunaja se poroča, da bodo v najkrajšem času zvišali cene za tobak, nadalje bodo tudi zvišali razne poštnice in brzojavne pristojbine. Pristojbine za dopisnice se zvišajo od 5 na 8 vin., porto za pisma od 10 na 15 vin. in pri brzjavah se zviša za besedo za 2 vin.

Rekviriranje kmečkih vozov. Mariborsko okr. glavarstvo je te dni ekspresno naročilo občinam župnije Št. Ilj v Slov. gor., da morajo posestniki na podlagi odredbe vojaškega poveljstva v smislu vojnodajativnega zakona dne 2. junija pripeljati svoje kmečke vozove v Št. Ilj na prostor pri cerkvi, kjer se bo vršilo prebiranje vozov za vojne svrhe. Sposobni vozovi se bodo takoj odvzeli in plačali.

Širokost in prostost občinskih cest. Mariborski okrajni odbor je naročil podrejenim občinam, da se mora drevje in grmičevje ob občinskih cestah tako odstraniti, da bo štiri metre na vsak stran ceste prosto vsakega drevja in grmičevja. Do konca jeseni se mora tudi sadno drevje odstraniti. Kdor se temu ne pokori, lahko zapade občutni kazni. Prizivi proti tej naredbi se pošiljajo deželnemu odboru.

Zasega krompirja je v mariborskem glavarstvu odpravljena. Cesarska namestnija je preklcala zasego krompirja v mariborskem glavarstvu na korist mesta Maribor. Odslej je torej prometi s krompirjem v vseh občinah mariborskega okrajnega glavarstva prost.

* Najvišje cene za žito. Madžarski list »Az Est« izve, da bo vlada najvišje cene za novo žito zvišala za 10 do 15 odstotkov.

Najvišje cene za drobovino odpravljene. Štajersko cesarsko namestništvo je razveljavilo cene, ki so bile dosedaj določene za drobovino zaklanih živali in sicer zato, ker cene za meso in živino vedno bolj naraščajo in niso stalne. Kakor hitro pa bodo postale cene za živino nekoliko bolj stalne, bo štajersko cesarsko namestništvo zopet določilo najvišje cene za drobovino zaklanih živali.

Nadomestilo za žveplovo moko. Ker bode letos silno malo žveplove moke za zatiranje trsne plesnobe, oziroma je morda sploh ne bo dobiti, zato je važno, da vinogradniki pravočasno poskrbe za kako nadomestilo. Med mnogimi sredstvi, ki so nadomestilo za žveplovo moko, se je doslej najbolj obnesel kalijev hipermanganat, ki hitro učinkuje in to ne le proti plesnobi, ampak tudi proti gnilobi grozdja. S kalijevim hipermanganatom se trte škrope in sicer se vzame na 100 litrov vode 10 dkg kalijevega hipermanganata in 2—3 kg finega, mastnega, ugašenega apna. Kalijev hipermanganat se dobi v vsaki množini pri c. kr. Kmetijski družbi kranjski v Ljubljani. Natančno navodilo, kako se je posluževati kalijevega hipermanganata, se nahaja v spisu »Bolezni na grozdju«, ki se dobi pri Kmetijski družbi kranjski za 10 vin., ali po pošti za 15 vin. ter je denar za ta spis v znakmah naprej poslati.

Koliko jajc se sme shraniti? S cesarsko naredbo z dne 20. maja se je glede trgovine z jajci izdalo novo določilo. Odredba pravi: »Kdor ima več kot 1 zaboj (= 1440 jajc) svežih ali drugih za shrambo pripravljenih jajc v svoji zalogi, mora isto najpozneje do dne 1. junija 1916 naznaniti okrajni politični oblasti. Od tega časa naprej pa mora isti oblasti vsakega 1. in 15. v mesecu naznaniti tisto množino jajc, ki prekoračijo gorej omejeno število. Politčne okrajne oblasti morajo došla naznanila predložiti deželni politični oblasti. Iz te odredbe sledi, da hoče politična oblast preprečiti, da bi si nekaterniki nakupili velike množine jajc, drugi pa bi zopet trpeli pomanjkanje.

* Hmelj. Tudi v pretekli dobi je bilo popraševanje po tujem hmelju na hmeljskem trgu v Zalcu živahno. Za tuj hmelj boljše kakovosti so ponujali spekulant 55 K za 50 kg. V hmeljskih nasadih na Češkem so napravile hmeljske bolhe zelo veliko škodo. Nekateri hmeljski nasadi so skoro docela uničeni.

* Prodaja vprežne živine. Vprašajo nas: Nakupovalci graške vnovčevalnice in mesarji kar povprek kupujejo vso živino: klavno, vprežno in plemenito, da bo smel vsak kmet imeti vsaj dvojce voznih goved, da bo smel vsak kmet imeti vsaj dvojce raznih goved? Odgovor: Nakupovalci imajo naročeno, da morajo pri nakupu varovati poljedelske in živinorejske interese, to se pravi, pustiti bi morali živinorejcem živino, ki jo neobhodno potrebujejo za vprego pri lastnem gospodarstvu in za plemo.

* Kaj se prašiču čudno zdi. »Če je kdo umazan, pravijo: „To je prašič“ — osnaži se pa le z mojimi ščetinami.«

* Redka poroka. V Galsenkirchenu sta se poročila te dni ženin in nevesta, ki štejeta skupno 157 let. Ženin je star 82, nevesta pa 75 let.

Dopisi.

Maribor. Kakor izvemo, bo dobil mariborski okrajni zastop te dni drugo četrtino naročene bakrene galice in jo bo takoj razdelil. Gotovo pa ni, ali se bo vsa naročena množina sploh dobila ali ne. Priporočajo se torej, da vinogradniki skrbno varčujejo z galico.

Maribor. Tukajšnja kmetijska podružnica je na nedeljskem zborovanju sklenila nujno pozvati vlado, da posveti večjo skrb za dobavo bakrene galice, ker bo sicer naše vinogradništvo prehujo trpelo. Podružnica poziva tudi druge kmetijske podružnice, naj vložijo tozadevne prošnje na ministrstvo.

* **St. Peter** nize Maribora. Kdo je Knuplež Martin? Na tukajšnji župnijski urad je prišla dopisnica od Rud. križa na Dunaju, ki naznanja, da je bil nek Martin Knuplež, pešec 47. pešpolka dne 25. marca 1915 v Karpatih ujet. Star je 27 let. Zdrav je in biva v mestu Krasnojarsk v Sibiriji. Tam ga je obiskal odposlanec avstrij. Rud. križa in govoril z njim. Pri nas ga ne pozna nikdo. Doma pa je v bližini Maribora. Kdor ga pozna, naj naznani to sorodnikom. — Umr! je dne 23. maja Janez Repina, kmet iz Kamensčaka, v 40. letu svoje dobe. Bolan je moral kot črnovojsnik k vojakom, odkoder pa so ga zaradi bolezni odpustili. Sedaj pa je že med rajnimi. Za njim žaluje žena Treza roj. Rošker iz Ruperč in štirje nedorasli otroci. Naj v miru počiva.

* **Hoče.** Na polju in travnikih, v vrtu in vinogradih vse lepo kaže. Bog nas varuj kake nesreče in uime, potem smemo z mirnim srcem gledati v bodočnost! — V Frangeževi viničariji je umrl priden fant, ki je bil nekaj časa pri Orlih. Janez Veronik, star 17 let. Delal je svojim starišem veselje, ker je rad ubogal in ni hodil po slabih tovaršijah. Sušica mu je pretrgala nit mladega življenja in je umrl mirne smrti, udan v voljo božjo, dvakrat previden s sv. zakramenti. — V Šmiklavžu je preminula udova Marjeta Vizjak v 80. letu. Naj v miru počivata!

* **Hoče.** Pri kmečki hranilnici in posojilnici je še podpisal Gorinšek Janez iz Šmiklavža 2000 kron 4 avstrijskega vojnega posojila.

* **Jarenina.** Iz Jarenine se nam poroča, da je dne 27. maja ujetniški stražnik ustrelil ruskega ujetnika, ki je upadel svojo gospodinjjo. Zadel ga je s puškinim strelom tako močno, da je na vozu, s katerim so ga peljali k zdravniku v St. Ilj, med potjo umrl. Pokopali so ga dne 28. maja na pokopališču v St. Ilju.

* **St. Ilj v Slov. gor.** V soboto, dne 27. maja, je v Muri utonil 20letni tovarniški delavec A. Černič, sin posestnika v Selnici ob Muri. Pri jozu sladkorske tovarne je Mura naplavila mrtvo žensko truplo. Černič je imel naročilo, da naj pomaga potegniti mrtvo truplo iz vode. Po nesreči pa mu je spodrsnilo in je padel v vrtinec, ki ga je požrl. Ponesrečenca niso našli. Bil je priden fant. — V nedeljo, dne 4. junija popoldne, ima tukajšnja kmetijska podružnica podučno zborovanje o prodaji živine pri Celcerju.

* **Marija Snežna Velki.** Pred dnevi je strela udarila na Drazenbergu na dveh krajih v hiše. Bila je huda nevihta s točo. Epa hiša je do tal pogorela, drugi pa samo streha in živež.

* **Sv. Trojica v Slov. gor.** V soboto, dne 20. maja je umrla na Porčiču posestnica Matilda Dokl, rojena Ferenc v 50. letu svoje starosti. Bila je dobra krščanska mati in skrbna gospodinja. Po dolgi in mučni bolezni sprevidena s sveto popotnico, je mirno v Gospodu zaspala. Rajna zapuščala štiri otroke in moža. Bog ji daj uživati sveti raj!

* **Sv. Lovrenc v Slov. gor.** Lani nas je grozna toča obiskala že 3. maja, letos pa grozno neurje s točo dne 23. maja. Vsled strele so nastali obenem trije požari v fari: na Dragoviču, na Vodali in v Rotmanu.

* **Vareja pri Ptuj.** Črnovojsnik Jurij Erlač, kmet v tukajšnji občini piše z bojišča, da je »Slov. Gospodar« slovenskim vojakom v fronti v veliko veselje. Vsak ga čita in posluša s posebno radostjo. Stari črnovojsniki pridno pomagajo pri vsakem delu na fronti, samo da bi se grdi laški izdajalec prej premagal. Pozdrave pošljejo Jurij Erlač iz Vareje, Jozef Murko iz Ptuja, Andrej Merc iz Gruškovja, Jurij Soklič iz Žalca, Jozef Toličič iz Hoč, Ivan Gliha iz Ljubljane in Franc Folcuran.

* **Sv. Miklavž pri Ormožu.** Umr! je Marija Kaučič iz Gresuršaka. Zapustila je dva nedorasla otroka svojim starim starišem. Mož je ujet na Ruskem. Revezu ne morejo naznaniti nesreče, ki ga je zadela doma.

* **Sv. Barbara v Halozah.** V tednu za »Rudeči križ« se je v župniji nabralo 54294 K, kar se je

odposlalo na pristojna mesta. Župnik Janez Vogrin je nabral za 4. vojno posojilo med župljani lepo svoto 133800 K, ki jo je odposlal raznim bankam. Ako se tej svoti prišteje zaesek za 1. in 3. vojno posojilo 33.000 K, je župnik doslej položil 168.800 kron na altar avstrijske domovine! Šolsko vodstvo je nabralo za 4. vojno posojilo 3000 K! Par stra k je podpisalo naravnost pri denarnih zavodih v Ptuj in Varazdinu svoto 14.700 K, takr, da so Barbačani doslej za vojna posojila podpisali svoto: 185700 K.

* **Žetale.** Tukaj je dne 19. maja zgorelo gospodarsko poslopje z hišo vred Simonu Čep, kateri je v vojni. Žena ni bila doma. Zgoreli so otroci 4 in pol leta stari fant in 6letna deklica. Kaj ne, da strašno! Malega otroka, starega 1 leto in pol se je komaj še rešilo, a druga dva sta bila že v ognju. Kako je nastal ogenj se ne ve; mogoče so zažgali sami otroci. Stariši pazite na otroke in skrivajte žveplenke.

* **Šmarje.** Citalnica v Šmarju priredi dva elitna koncerta: v soboto, dne 3. junija 1916 (začetek ob 7. uri zvečer) in v nedeljo, dne 4. junija 1916 (začetek ob 3. uri popoldan), v gostilni Ivana Habjana v Šmarju, v vojne dobrodelne namene, s sodelovanjem priznanih godbenih umetnikov na lok, v soboto, dne 3. junija, g. Hugona Plhak, načelnika iz Sladkegore, in v nedeljo, dne 4. junija, g. Franca Serajnik, učitelja iz Središča. Koncertne točke na klavirju proizvajajo gđ. Marica Plhak, učiteljica iz Slivnice. Obkrajat gledališka predstava »Reveček Andrejček.« V odmoru slavnostno zabijanje žrebčev v brambni ščit.

* **Sv. Peter pod Sv. gorami.** Dne 16. maja je v Podkunspergom umrla dolge in mučne bolezni sprevidena s sv. zakramenti Mica Kravarič. Rajna je bila v 19. letu svoje starosti, vrlo krščansko dekle in članica Marijine družbe. Naj ti bo zemljica lahka!

* **Celje.** Tudi pri naši okrajni sodnji se je ustanovil pomožni odbor, kateri daje družinam vpoklicanih potrebne nasvete in pomoč, posebno glede vzdrževalnosti.

* **Gornjigrad.** V nedeljo, dne 21. maja je Bralno društvo priredilo dve igri, katerih polovica čistega dobička se je poslalo za Rudeči križ. Predstavljali ste se igri »Vestalka«, igra iz rimskih časov in »Vojak Marko«, ali vse za vero, dom, ce sarja. Zadnjo igro nam je posodila podružnica Rudečega križa na Rečici. Med odmorji je iz prijaznosti igrala godba na lok, ki je jako pohvalno izvršila svojo nalogo. Nazadnje je cerkveni zbor zaključil prelepo slavnost z mogočno donečo cesarsko in domoljubno pesmijo. Lepo okrašena dvorana je bila nabito polna občinstva. »Kmečka hranilnica in posojilnica« je podpisala potem Zadržne zveze v Ljubljani 100.000 K 4. avstrij. vojnega posojila.

* **Remšnik.** Naša župnija je dala 389 vojakov; kaj ne, lepo in častno število! Toda ali se bodo vrnil vsi? Marsikatero oko se je že posclizilo in še veliko solz bo preteklo, predno bodo zaceljene rane, ki jih je vsekala krvava vojska. Po uradnem poročilu je mrtvih iz naše fare 10 vojakov, pogrešanih 5, ujetih pa okrog 8—10. Odlikovanih je tudi več, med temi ognjičar Franc Kašman s srebrnim zaslužnim križcem s krono in Martin Jakob z malo srebrno svetinjo. — Zavedamo se velike dobe, v kateri živimo; zavedamo pa se tudi, da si v žalosti in stiski ne moremo sami pomagati; zato iščemo pomoči in tolažbe v molitvi, kar dokazuje 17 vojnih pobožnosti, ki smo jih opravili od začetka vojske pa do danes. Vsakokrat smo šli s procesijo zdaj k tej zdaj k oni romarski cerkvi, kjer je bil primeren nagovor in se brala sv. maša. Teh vojnih pobožnosti se je udeležilo veliko pobožnih vernikov. Združeni pred tabernakljem smo prosili in molili za našega presvitlega cesarja, za Avstrijo, za naše žive in padle vojake in prav posebno za slaven mir in zmago. Bog nas usliši!

* **Dolič.** Iz vrst slovenskih lesnih trgovcev in posestnikov je izginil mož milega značaja in ple menitega srca. V petek, dne 19. maja smo spremili k večnemu počitku g. Aleša Jastrobnik, veleposesnika in trgovca v Doliču. Krsto je blagoslovil in spreved vodil od hiše žalosti ob spremstvu v. g. župnika Martina Ulčnika in č. g. kaplana Kosarja, njegov sin, c. in kr. vojni kurat, ki je k sreči prišel iz Galicije, kjer se je nahajal od začetka vojne. Najžalostnejše pa je bilo, da se njegovega lepega pogreba niso udeležili drugi njegovi sinovi, izmed katerih sta dva najbrž padla na bojišču, jeden pa se še bije proti izdajalskemu Italijanu. Ob grobu je izpregovoril č. g. Martin Kozar, kaplan iz St. Ilja pod Turjakom, par prisrčnih be-

sed v slovo. Za dragim rajnim žalujejo njegovi otroci, ki jim je bil dober oče in ki jih je dal vse izšolat, žaluje njegova žena in cela župnija, žalujejo njegovi prijatelji, ki jim je bil ljubezniv in dober svetovalec v vseh gospodarskih zadevah. Telesnim ostankom bodi emljica lahka, njegovi plemeniti duši pa svetila večna luč!

Zadnja poročila, došla v sredo, 31. maja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 30. maja.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Živahni artilerijski boji, zlasti na besarabski bojni črti in v Voliniji. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Včeraj, dne 29. maja, je padla italijanska oklopna utrdba Punta Corbin. Zahodno od Arsiera so si izvojevale naše čete prehod čez reko Po-zino in so se polastile južnih obrežnih višin. — Stirje hudi italijanski napadi na našo postojanko južno od Bettale so bili odbiti. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 30. maja.

Francosko bojišče.

Južno od prostora pri gozdu Raben in Cumieres so nemške čete zavzele prednje postojanke med južnim vrhom »Mrtvega moža« in vasjo Cumieres. Ujetih je 1313 Francozov. Dva napada na vas Cumieres odbita. Izhodno od Moze nemške čete s prodiranjem zboljšale novodobljeno črto v gozdu pri Thiaumontu.

Rusko bojišče.

Južno od Lipska so prodrli nemški oddelki proti Szezari in so uničili rusko postojanko.

Silovitost naših napadov.

V dolgem pismu z bojišča, ki ga je ponatisnil »Corriere della Sera«, piše neki Fraccaroli: Prišli smo do najhujšega trenutka naše vojske. Prejšnji dogodki so pravcata igrača v primeri s sedanji. Sovražnik nam ne da niti najkrajšega odmora. Doživljamo tukaj najgroznejše in najsilnejše dogodke, ki so se sploh odigrali v sedanji svetovni vojski. Avstriji izvršujejo napade z moštvom in s topovi s tako silo, ki slehernega spominja na Verdun. Sovražni napori so naravnost velikanski, kajti 2000 sovražnih topov bruha ogenj in smrt v naše vrste.

Nove čete stopajo na naši strani na gore brez odpočitka, brez miru. Te čete bi naj utrdile naše postojanke in napravile nove jeze proti sovražnemu valovju. Ti oddelki vedo, kam gredo, oni se tudi zavedajo slovesnosti tega trenutka, vedo pa tudi, kaj se od njih zahteva. Ti ljudje slišijo strašno pokanje v bližini stoječih sovražnih topov. Čim višje ko pridejo, tem hujše se razvija borba. Avstriji so pričeli sedanjo ofenzivo z ogromno napadalno strastjo. Njih artilerija je posebno strašna. Svoj napad so pričeli z ogromnimi silami. Mi vidimo v tej ofenzivi velikansko uporabo topov. Z velikim viharjem izstrelkov vseh kalibrov nas obsipavajo. In to gre neprestano z enako silo dalje. To je neizmern, divjajoč, nepolegljiv vihar. Vse skupaj je bobneči ogenj in sicer tako daleč, kakor vidi naše oko, s silo, srditostjo in vstrajnostjo, ki lahko spravi posameznika do obupa. In takemu viharnemu napadu proti našim naprej potisnjenim postojankam se naši trajno ne morejo ustavljati.

Tako sodijo Italijani o našem napadanju.

Italijani slavijo morilca.

V Florenci so z velikimi slovesnostmi odkrili bronasto spominsko ploščo v čast napadalca na našega cesarja, Vilému Oberdanku.

Listnica uredništva.

Žena iz Velike Nedelje: Takih opisov v našm listu ne moremo objaviti. Pišite raje kaj drugega. — Dragonci ob Dnjestr: Hvala! Opisite raje novejšo dogodke, ker bi po is dogodkov, ki so se odigrali pred letom in še prej, menda malokoga zanimal. Pozdrave! — Juršinci: Imate spretno pero. Le v čkrat kaj! — J. Vanda: Pesmi žal ne moremo sprejemati. — Stranice: Obrnite se na dunajski urad za iskanje po rešanih. Glejte notico v danšnjem »Gospodarju«. — Žena iz Gornje Radgone: O tej zadevi ne k. že več pisati. — Sv. Lovrenc nad Mariborom: Zelo lepo, a smo že imeli. Kaj drugega! — Velika Nedelja: Take pohvale ne spadajo v javnost. — Velenje: Obrnite se na okrajni pomožni odbor pri c. kr. okrajni sodnji v Sošanju. — Prostovoljni strelci v Istri: Takih spisov ne priobčujemo. Pozdravi! — Več pisem z bojišč in drugega gradiva radi pomanjkanja prostora nismo mogli uvrstiti v list. Kar je za rabo, pride prihodnjič.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj

se najbolj priporoča.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osební kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure depoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Naznanilo.

Naznanjamo gospodom posestnikom, da prevzemamo letos mlatev žita proti plačilu z mlatilnico na bencin (4—5 konjskih moči). Kmetovalci, ki želijo, da se jim žito tako omlati, naj se obrnejo na tovarno strojev K. & J. Ježek, Maribor, Melje štev. 103.

Pošiljamo tudi transmisije, popolne naprave za mline in žage i. t. d. Popravila vsake vrste in velikosti se sprejmejo in po ceni zaračunajo. 373

Gobe.

 Gobe.

Kupim

vsako množino **lepo posušenih gob** (globanj) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti kravše ali prave globanje, potem **posušene turke**, **erezovke**, **žemljarike**, **jelenovke**, **bodičarice** ali **rumene ježovke**, **medvedove tace**, **laške lesičke**, **navadne rumene (zlate) lesičke**, **sivke**, **pečenice**, **golobarke**, **štorovke** i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na „Eksport gob“ v Konjicah št. 62, Štajersko. — P. S. Pridem na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst. 370

U VII. 550/16/9.

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

Obtoženka Marija Savernik, rojena 24. avg. 1863 pri Sv. Juriju ob Ščavnici, katoliške vere, omožena, majerca pri gosp. Ani Reichenberg v Dragučovi, nekaznovana, je kriva, da je zahtevala dne 9. nov. 1915 na živinskem sejmu v Mariboru izrabljajoč izredne vojne razmere, za srednje debelo kravo, ki je tehtala k večjemu 450 kg, ceno 880 K, torej za neuprte potrebe očividno previsoko ceno.

Obdolženka je s tem zakrivila prestopitev navijanja cen po § 14 ces. nar. z 7. avg. 1915 d. z. 228 in se zato kaznuje v smislu navedene naredbe v uporabi § 2606 k. z. na 10 (deset) dni zapora, poostrenega z dvema trdimi ležiščema in po § 389 k. p. r. na povračilo stroškov kazenskega postopanja.

Ob enem se v smislu § 19 te ces. naredbe odredi, da se objavi ta sodba enkrat brez razlogov v periodični tiskovini „Slov. Gospodar“ na stroške obtoženke in naložijo na občinsko desko v Dragučovi.

Maribor, dne 11. maja 1916.

Oswatitsch m. p.

Za organiste na deželi!

Po znižani ceni je dobiti pri podpisancu:

1. Nabožne ljudske pesmi I in II. (oba zvezka namesto 2 K 70 h) samo za . . . 1 K 60 h
2. Cerkevne pesmi za šolske maše (namesto 1 K samo . . . — K 50 h

Ant. Kosi, šolski ravnatelj, Središče (Štaj.)

Naznanilo.

Naznanjam vsem slovenskim gospodarjem in gospodinjam, da izdelujem

naiboli močna in trpežna štedilna ognjišča in peči,

vsake velikosti z belimi ali modrimi ploščami skoro vse po prejšnji ceni in tudi vsako popravilo hitro in točno. Kdor hoče močno in dobro ognjišče ali peč, naj si naroči pri meni:

Franc Kroppe,

lončar v Krčevini pri Mariboru št. 193. 377

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnega nakupa zanesljivih in kaljivih semen, na primer: domače detelje, nemške detelje (lucerne), pese rumene in rdeče, trave sploh vseh semen, kakor tudi vrtnih in cvetličnih od znane trdke Mauthner, ki se dobijo pri domači trdki

Ivan Ravnikar, Celje.

Vse

dame vedo, da je dobro razkuževalno sredstvo pri toaleti in negovanju bolnikov velike važnosti. Zahteva se danes, da razkuževalno sredstvo hitro in sigurno učinkuje, da pa tudi prijetno diši in da je ceno. Mnogokrat

bodo

ljudje opazili, da nekatere dame po karbolu dišeča razkuževalna sredstva odstranjujejo, ker se ta neprijetni duh ne da odpraviti od rok, obleke in perila. — Ako se pa vedno le

Lysoform

rabi, ni nobenih nevarnosti! Lysoform ima prijetni dobri aromatični duh, je po ceni in ni strupen. Originalna steklenica v vsaki lekarni in drožeriji K 1.25. Vse dame naj bi torej le Lysoform

rabile.

Novo cene od 1. maja naprej:

Lysoform ena steklenica 100 gr	K 1.25
„ „ „ 250 „	K 2.50
„ „ „ 500 „	K 4.—
„ „ „ 1000 „	K 7.—
„ toaletno milo en kos	K 2.—
Pfefferminz-Lysoform (ustna voda)	K 2.—

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vrtanje.

Mestna lekarna »pri c. kr. orlu«

462

FRIDERIK PRULL,

lekarnar v Mariboru, Glavni trg, zraven rotovža.

Kose!

Kdor hoče imeti

Kose!

KOSO,

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lahkoto kosi vsake vrste travo čeli dan, naj se obrne na trdiko;

J Krašovic v Zalcu,

katera ima edino zastopstvo svetovnoznanih kos znamka »Poljedeljsko orodje« in jih je tudi več tisoč razpečala. Za dobro kakovost kos se jamči.

Cenik na zahtevo brezplačno. Cene najnižje! 305

Kose!

Kose!

Čas košnje je tu!
Pozor kmetovalci!

Naročite takoj za poskušnjo najboljše kose sedanosti »Gorenjsko koso«, ki je izdelana iz najfinejše srebrojeklene tvarine ter se za vsak komad jamči (garantira). Dobi se edino v prvi **gorenjski razpošiljalni Ivan Savnik Kranj št. 150** (Gorenjsko).

Gorenjska kosa	60	65	70	75 cm	dolge
	6	6 1/2	7	7 1/2	8 pesti

Cena K 2.60 2.70 2.80 2.90 3.— komad.

»Gorenjska kosa« je lahka kot pero, torej priprava tudi za ženske!

(Zahtevajte ilustrovani cenik zastoj!) 306

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega Rudecega kriča	} Močnejši srečki za vsak pot dobitnih listov samo 5 krom
1 srečko ogrskega Rudecega kriča	
1 srečko budimpeštanske bazilike	
1 dobitni list 3%, zemlj. srečk iz l. 1880	
1 dobitni list 4%, ogrske hip. srečk iz l. 1884	

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 680.000 K

dobite igralno pravico do dobitkov ene turske srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastoj.

Pojasnila in igralni načrt pošljite brezplačno 486

Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.